

Andrea Hanna Hünninger: „Omdat ik geen herinneringen aan de DDR heb, heb ik het gevoel dat ik van later ben.”

foto Paul Stolk

Angela Merkel heeft angst

„Ik heb ik alleen herinneringen van anderen.” Andrea Hanna Hünninger is op zoek naar het land waar ze werd geboren, maar dat kort daarna werd opgeheven: de DDR.

tussen de regels met theo hakkert

Ze werd in 1984 geboren. In de DDR, in Weimar om precies te zijn. Vóór de val van de Berlijnse Muur, maar herinneringen aan de tijd vóór 1989 heeft Andrea Hanna Hünninger niet. Dit bepaalt haar denken en haar schrijven, zoals blijkt uit *Het Paradijs. Opgroeien na de val van de Muur*.

U hoort tot 'de nageboren generatie', zegt u, maar bent u niet juist van de laatste generatie?

„Ik ben eigenlijk van de laatste, ja, maar omdat ik geen herinneringen aan de DDR heb, heb ik het gevoel dat ik van later ben. Ik heb geen idee hoe het voelde, hoe het leven was. Ik ken alleen de producten; de geur van kunstleer en moeders keuken waar het altijd rook naar aardappelen en linoleum. Ver-

der deel ik niets met mensen die in de DDR geboren zijn. Ik heb geen herinneringen, alleen herinneringen van anderen.”

Had u langer in de DDR willen leven?

Lach. „Nee, geen minuut! Op school in de jaren negentig waren de oude leraren er nog. Ze mochten me niet. Het idee nog meer trammelant te krijgen met de autoriteiten trekt mij niet aan.”

Hoe staat u nu tegenover over de DDR?

„Ik heb een metamorfose doorgemaakt. Toen ik klein was, hield mijn vader op zondag bij het ontbijt een voordracht over Marx. Hij was bijzonder theoretisch. Marx zou hebben gezegd dat ik altijd mijn kamer moest opruimen.

Marx zou hebben gezegd dat ik economie moest studeren om het systeem van binnenuit kapot te maken, hoe pervers het kapitalisme was, enzovoort. Mijn vader stond vijandig tegenover het heden. Ik heb later geleerd dat ik de wereld anno nu pas goed kritisch kan bekijken als ik kennis van de geschiedenis heb en weet hoe de wereld zo is geworden. Om niet de fout te maken die mijn ouders hebben gemaakt. Ik accepteer geen conventies en grenzen. Dat is een vermoeiende manier van leven. Maar ik wil niet moeten verwijzen naar iets wat ik van mijn vader of van leraren heb geleerd.”

In *Het Paradijs* beschrijft ze, met een fijnzinnig gevoel voor humor en met lucide verwondering, haar jeugd rond de val van de Berlijnse Muur. In scènes die dicht bij huis blijven en wellicht daardoor voor velen zo herkenbaar zijn.

Met humor, maar u schaaft zich nadrukkelijk onder de Duitsers die zich serieus rekenschap willen geven van het verleden.

„Wat gebeurd is, is niet een louter Duitse catastrofe, maar een humane. Alleen is die wel van Duitsland uitgegaan. Ik heb een historische verantwoordelijkheid. Ik kan niet drie generaties voor mij hebben die ik permanent verwijten maak. Dat kan ik mij als Duitse niet veroorloven met een nazi-grootvader, Joodse grootmoeder en ouders die

actief waren in de communistische partij. Dat gaat niet. Als ik me niet met mijn verleden bezighoud, kan ik makkelijk populistische dingen gaan roepen: 'Wat moeten die Polen hier?'”

Populisme hebben we hier in Nederland, Oostenrijk heeft het gehad. Duitsland recent juist niet.

„Duitsland heeft een gegronde angst voor populisme. En afkeer van charismatische lieden. Angst voor schreeuwers en populist. Hun tijd is sowieso voorbij. Populisme is saai geworden.”

Angela Merkel is niet charismatisch?

„Merkel heeft iets wat doorsnee Duitse politici, die allemaal zo *gemütlich* zijn, niet hebben. Zij heeft angst. De angst voor verlies van aanzien. Dat is de angst van alle Oost-Duitsers. Ze hebben zich opgewerkt; dalen is onverteerbaar. Dit is huis-, tuin en keukensychologie, maar feit is: geslaagde Oost-Duitsers zullen altijd harder werken om een val te voorkomen.”

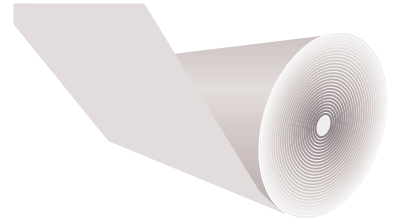

Andrea Hanna Hünninger: **Het Paradijs. Opgroeien na de val van de Muur**

Vertaling: Jan Bert Kanon
222 p's, € 19,95
Atlas Contact

vers geperst

door Marjon Kok

Liefdesgeschiedenis

‘Eén ding is zeker: ik ga absoluut orgaandonor worden.’ Dat zei Mika van 15, na het lezen van *Mijn bonzend hart* van de Noors Alf Kjetil Walgermo. En inderdaad, Anna, de hoofdpersoon, heeft een harttransplantatie nodig. Toch is *Mijn bonzend hart* geen ziektegeschiedenis, maar een liefdesverhaal. Anna verliest haar hart namelijk ook aan David. De omstandigheden dwingen haar in één klap volwassen te worden.

Alf Kjetil Walgermo: **Mijn bonzend hart** Vertaald door Bernadette Custers. Uitgeverij Lannoo, gebonden, 224 blz., €16,99.

Over hindernissen

Vele malen is de Vlaamse jeugdboekenschrijver Marita de Sterck al bekroond. Niet voor niets, haar jeugdromans zijn altijd krachtig en haar stijl is helder en mooi tegelijk. Reden genoeg om je te verheugen dat er een nieuwe ‘De Sterck’ verscheen: *Niet zonder Liefde*. Daarin dringt Arjun er bij Juma op aan thuis eindelijk te vertellen dat zij samen zijn. Juma vlucht, de metro in, weg van alle problemen. En terwijl Juma onder de grond de stad doorkruist, probeert Arjun haar boven de grond in te halen. Marita de Sterck: **Niet zonder liefde** Uitgeverij Querido, 165 blz., €13,95.

Gepest fotomodel

Edward van de Vendel schrijft jeugdboeken en gedichten. Prachtige literaire, maar ook sociaal betrokken verhalen. *Het lekkere van pesten* is zijn tweede roman voor volwassenen. Hij beschrijft het leven van Julian van Dalen (pseudoniem), die als kind werd gepest maar terugvocht en nu een succesvol fotomodel is.

Edward van de Vendel: **Het lekkere van pesten**. Uitgeverij Atheneum-Polak & Van Gennep. 143 blz. €11,95.

Özcan Akyol

Hij schreef een schelmenroman van de ouderwetse soort: rechttoe rechtaan, hard, humoristisch en zonder een blad voor de mond. Zeven drukken nu al. Eyeworks gaat die roman, *Eus*, verfilmen. Özcan Akyol is de meest spraakmakende debutant van 2012. Zaterdag een portret van deze Deventer schrijver.

De chicklit nog niet afgeschud

De van oorsprong Duitse Xenia Kasper (1960) woont en werkt al jaren in Nederland. Afgelopen jaren heeft ze bij vele tv-programma's haar boeken gepromoot. Dit heeft alles te maken met het feit dat ze geen vreemde is in de tv-wereld. Kasper is manager en persagent van onder anderen Linda de Mol en Bridget Maasland. Ze heeft sinds 2007 drie romans uitgebracht: *38½*, *32 °C* en *Countdown*. In 2011 verscheen haar eerste thriller *Chimaera*. Vorige maand verscheen de thriller *Ongeremd*. Tv-presentatrice en onderzoeksjournaliste Maja staat aan het begin van een nieuwe serie programma's wanneer in Amsterdam-Zuid kort achtereenvolgend twee zakenmannen

vermoord gevonden worden. Ze wil koste wat kost de primeur hebben voor haar programma, dus is ze vastbesloten de zaak eerder op te lossen dan de politie. Tegelijkertijd staat Maja's privéleven op zijn kop. Haar man Brad weet de verleiding om vreemd te gaan niet te weerstaan en voelt zich schuldig, waardoor hij afstand van haar neemt. Hun relatie dreigt langzaam uiteen te vallen. Hiermee komen bij Maja herinneringen naar boven betreffende de relatie van haar ouders. Het gemis aan vertrouwen is een terugkerend thema in het verhaal. Wanneer Brad opduikt in het moordonderzoek wordt het voor Maja persoonlijk en dat maakt de zaak een stuk ingewikkelder.

Ongeremd valt op doordat Kasper er duidelijk voor heeft gekozen vrouwen de macht te geven en mannen slechts een bijrol. Daarnaast kiest ze ervoor een groot deel van het boek te wijden aan de inhoudelijke kant van de tv-wereld. Het proces waarin Maja's tv-programma tot stand komt wordt tot in detail van begin tot eindproduct uitgewerkt. Hoewel dit enigszins van het misdaadverhaal afleidt, is het een origineel element in het verhaal, dat hierdoor een bijzondere inhoud krijgt. Xenia Kasper heeft de chicklit nog niet volledig van zich afgeschud. *Ongeremd* heeft een hoog romangehalte: personages vallen veelal op om hun uiterlijke verschijning: ze zijn fotomodel geweest of gewoon

enorm knap en ook passeren de nodige affaires en seksuele escapades de revue. Toch leest *Ongeremd* als een thriller omdat Kasper op tijd terugkeert naar het misdaadverhaal en zorgt voor de nodige verrassende wendingen en een spannend plot.

Marcia Leushuis

Xenia Kasper: **Ongeremd**

Vertaling: Corry van Bree
345 pagina's
€ 18,95
Mistral